

Aan: de raad van de gemeente Rotterdam,
Postbus 6575,
3002 AN Rotterdam.

Van:

Betreft: Een herenboerderij in de Hoekse Bonnenpolder?

Hoek van Holland, 17 maart 2026

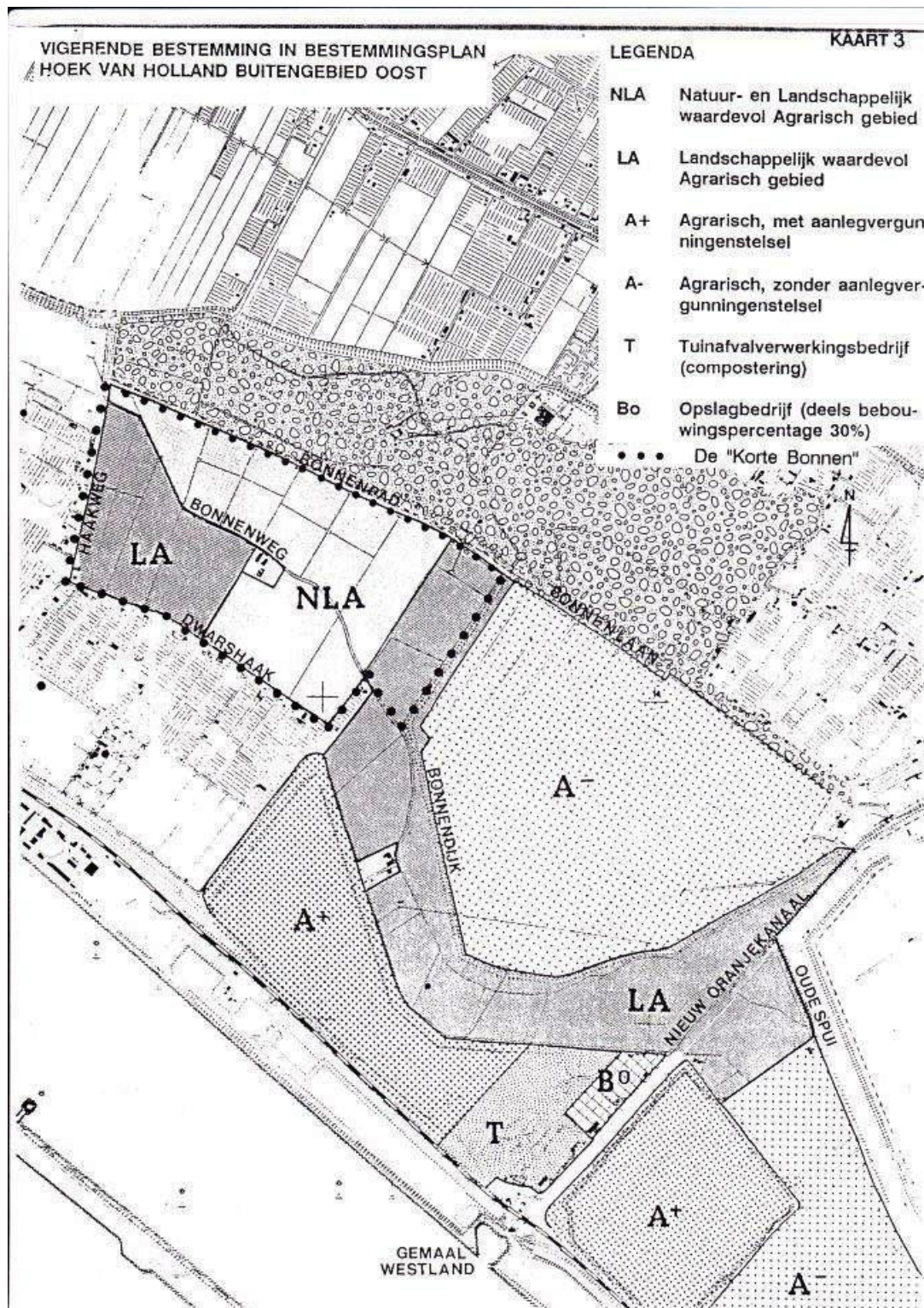
Raadsleden,

Ik werd getroffen door onderstaande oproep:

Een ieder die de geschiedenis van de Bonnenpolder kent, weet dat er reeds sprake was van een biologisch gecertificeerd agrarisch bedrijf op deze locatie met een verbrede doelstelling waarbij aandacht was voor natuur & milieu en het contact werd gezocht met de consument. Dit bedrijf was klaar voor de door de overheid in beleidsdocumenten vastgestelde toekomst. De ondernemer had zich als een partner van de overheid opgesteld bij het bereiken van de indertijd gestelde publieke doelen en te behalen maatschappelijke resultaten.

Dit alles is uitvoerig gedocumenteerd¹. Deze ondernemer was zich sinds zijn jeugd bewust van de landschappelijke en natuurwetenschappelijke agrarische waarden van de Bonnenpolder en had de illusie dat deze beschermd en geconserveerd zouden worden zoals ook decennialang is gebeurd in het bestemmingsplan “Hoek van Holland – Buitengebied Oost:

¹ <https://gemeenteraad.rotterdam.nl/reports/item/13124a2b-d052-4e8f-be58-32a5ab77abad>

Op deze boerderij was al sprake van hetgeen als wenselijk werd beschreven in het huidige bestemmingsplan Oranjebonnen:

Artikel 7 Gemengd

De bestemming Gemengd is opgenomen voor het perceel van de historische boerderij aan de Bonnenweg . Deze locatie wordt samen met de natuurontwikkeling in de Bonnenpolder ontwikkeld tot een locatie van waaruit natuur- en landschapsbeheer kan plaatsvinden en waar diverse, daaraan gerelateerde publieksfuncties zijn toegestaan gericht op de bezoekers van het natuurgebied, zoals het verstrekken van informatie en educatie, horeca en detailhandel. Met de bestemming Gemengd kunnen deze functies in combinatie worden uitgeoefend.

De bouwvlakken zijn zo ingetekend dat de twee bestaande, historisch waardevolle gebouwen strak zijn ingetekend met tevens de aanduiding 'karacteristiek' die gericht is op het behoud van deze bebouwing. Een derde bouwvlak voor nieuw op te richten bebouwing is meer achterop het erf opgenomen.

Ter plaatse is tevens een aanduiding opgenomen die regelt dat gebouwen over een nooduitgang moeten beschikken die van de hogedruk gasleiding af gericht is. Dit houdt verband met de ligging nabij deze leiding en het onderzoek dat daarnaar gedaan is.

De wens om deze boerderij te behouden is ook geformuleerd in het Ontwikkelplan Oranjebonnen:

2.5 Cultuurhistorische bebouwing

Drie boerderijcomplexen zijn vanuit cultuurhistorisch oogpunt karakteristiek voor het gebied en willen we daarom behouden. Het gaat om de boerderijcomplexen aan de Bonnenweg, de Bonnenlaan en de Polderhaakweg. De indeling van deze complexen is over het algemeen als volgt (zie afbeelding). Voor op het erf staat de bedrijfswoning met achtergelegen schuur. Naast de woning ligt een tweede schuur. Meer achter op het erf zijn door de jaren heen vaak schuren en loodsen bijgebouwd. Soms zijn nog andere bouwwerken aanwezig op het erf, zoals een hooiberg.

Desondanks werd er gekozen voor het “geregisiseerd ontwaarden”² in een reeks van jaren. Tot op heden is onduidelijk op basis van welke ideologische waarde dit is gebeurd. Al grinnikend, gniffelend en glimlachend hebben ambtenaren op sleutelposities een beeld geschetst welke ten doel had bestuurders en volksvertegenwoordigers mee te nemen op een traject met dit doel. Dat hebben deze bestuurders en volksvertegenwoordigers ook laten gebeuren. Men zweeg en keek weg; er was immers geen electoraal belang in het buitengebied van Hoek van Holland te behalen. Al het geneuzel over “de menselijke maat” en “het menselijk kapitaal” ten spijt werd er geen invulling gegeven aan slogans de noodzaak om als politicus betrokken en betrouwbaar te zijn. Men was daarbij blind voor het interne gevaar van onze democratie, te weten “civil servants” die hun focus op het publieke belang hebben verloren en nog slechts oog hebben voor een privaat belang. Met het adagium “**Follow the Money**” zal men immers beseffen dat men stap voor stap is meegenomen op een route die moest leiden tot een forse meerwaarde met 9 euro/m² voor het agrarisch vastgoedbezit van de Erven van Rijckevorsel. Ook dit spel voor gronden nabij het Natura 2000-gebied Staelduinen is uitvoerig gedocumenteerd.

² <https://gemeenteraad.rotterdam.nl/reports/item/9cadb10c-f463-4a58-891d-d7ea29baf85a>

Er was altijd een meerderheid in de gemeenteraad te vinden die bereid was om principes te verloochenen vanwege de gewenste loyaliteit aan partij- of coalitiegenoot die wethouder was. De echte feiten³ zijn dan niet relevant. Met deze forse prijs voor agrarisch vastgoed nabij een Natura 2000-gebied⁴ werd voldaan aan de wens van de Erven van Rijckevorsel. Dat daarvoor bedrijven en mensen werden opgeofferd vond “men” niet relevant.

‘Ze offeren mensen op’

Boeren Oranjabonnen niet verbaasd over rapport

HOEK VAN HOLLAND De ontwikkelingsplannen voor het buitengebied de Oranjabonnen hebben niet alleen veel geld gekost, maar ook persoonlijk leed veroorzaakt. Er is nauwelijks iets van de grond gekomen, zegt de Rekenkamer Rotterdam.

LINDA PENDERS

In de afgelopen 23 jaar zijn allerlei ontwikkelingsplannen voor de Oranjabonnen, de polders tussen Hoek van Holland en Maassluis gemaakt en weer van tafel geveegd. Doordat de gemeente Rotterdam weinig prioriteit aan het buitengebied gaf en de financiering te rooskleurig voorstelde is er weinig van de grond gekomen, stelt Rekenkamer Rotterdam in haar rapport ‘Gemodder in de polder’.

„Ze hebben de levens van mensen opgeofferd,” zegt polderbewoner Leen Vreugdenhil. In 2007 werd hij door grondeigenaren uit zijn boerenbedrijf gezet. Gelukkig was hem in de gemeentepannen om de polder om te vormen tot natuur- en recreatiegebied, een zorgboerderij beloofd.

Loods

Vreugdenhil trok in een oude loods en wacht daar nog steeds op dat ‘vitale landbouwbedrijf’. Inmiddels is de voormalig deelraadsvoorzitter

▲ Leen Vreugdenhil bekijkt dit voorjaar de gesaneerde grond in de polder. Volgens hem is het alleen omgeploegd. Zeker niet gesaneerd. ARCHIEFFOTO

van Hoek van Holland ‘59 jaar, uitgeput en ontmoedigd’. Al sinds zijn 36ste strijdt hij voor wat de boeren in de polder was toegezegd.

In elk geval dus een goede waterhuishouding en twee agrarische bedrijven, weet buurboer Herman Weterings. „Eén met een zorgfunctie voor Vreugdenhil en één ‘gewone’ voor mij. Maar de gemeente pakte niet door en koos voor een tweede ontsluitingsweg. Daar scoor je im-

mers beter mee dan met een zorgboerderij.” Aan de waterhuishouding is wel iets gedaan, zegt Weterings: „Maar dat had veel beter gekund.” Verder is er nauwelijks iets veranderd: „De plannen werden voortdurend op de plank gelegd,” zegt Vreugdenhil. „Er is meer kapot gemaakt dan gerealiseerd.”

Toen klachten uit het gebied de Rotterdamse GroenLinks-fractie bereikten, trok deze aan de bel. „Boe-

ren en bewoners gaven aan benadeeld te worden,” zegt voorzitter Judith Bokhove. „Als je mensen vraagt mee te bewegen en verwachtingen schept, heb je ook een verantwoordelijkheid naar deze mensen.”

Hoeveel schade er precies is geleden, kan Bokhove niet zeggen: „Dat is vertrouwelijke informatie. Erg jammer, ik houd niet van geheimen. Ik wil dus ook bekijken of die vertrouwelijkheid eraf kan.”

Als de bestuurder van een auto een ongeluk veroorzaakt en doorrijdt, zal men er schande van spreken. Als de bestuurder van een gemeente faalt en forse zakelijke en persoonlijke schade veroorzaakt, kan hij of zij ermee weggelopen. Men kijkt niet meer naar de slachtoffers om en dat is in tegenstelling met hetgeen toenmalige raadslid Judith Bokhove in bovenstaand artikel onomwonden stelt: *“Als je mensen vraagt te bewegen en verwachtingen schept, heb je ook een verantwoordelijkheid naar deze mensen”*. De gebeurtenissen in de Bonnenpolder hebben laten zien over welke normen en waarden de dames en heren politici beschikken, dat het hen totaal ontbreekt aan voldoende intellectueel overzicht om een ambtelijk spel te doorzien en voorts aan voldoende moreel overwicht om dit interne gevaar van onze democratie te bestrijden.

³ https://rotterdam.raadsinformatie.nl/document/7282626/1/s19bb000903_3_43459_tds.

⁴ <https://www.boerderij.nl/grondprijs-in-natura-2000-gebied-bijna-30-lager>

Het blijkt mogelijk te zijn dat een sleutelfiguur bij het “geregisiseerd ontwaarden” van de Bonnenpolder hier trots op kan zijn en nog steeds op de loonlijst van de gemeente staat:

Ondernemerschap

Als student van de TU Delft filosofeerde hij al hoe de wereld in het Zuid-Hollandse landschap er in de toekomst uit zou kunnen zien. had als student een bijbaantje als stedenbouwkundig ontwerper bij de gemeente Rotterdam. ‘Duurzame gebiedsontwikkeling is hoe gebieden zich kunnen verwaarden of geregisiseerd ontwaarden. Om je daar mee bezig te houden, moet je ondernemerschap tonen.’

Met die gewortelde instelling dook in de buitenplaatsen. Zijn analyse: het gebied heeft ook mensen van buitenaf nodig en daarmee een mentaliteitsverandering van de huidige bewoners: zich openstellen. ‘Over het algemeen zijn ze geneigd zich vast te houden aan hun eigen tradities, cultuur en netwerk. Terwijl het verwelkomen van nieuwe mensen, initiatieven en ondernemerschap hard nodig is om te blijven groeien. Dat voor elkaar krijgen, is een uitdaging.’

Het is voor burgers en ondernemers in Rotterdam uitermate kwetsend om met dit ambtelijk niveau te worden geconfronteerd. Onze bestuurders en volksvertegenwoordigers blijven fors in gebreke om de samenleving hiertegen te beschermen. Zulks geldt ook voor de ambtenaar die eerst als projectleider Oranjevuitenpolder en vervolgens projectleider Oranjebonnen verantwoordelijk was voor het “gemodder in de polder”, zich laat inspireren door het sjamanisme en als verbindingscoach mag functioneren.

WIE IS

Ik ben en begeleid sinds 1.5 jaar Mannenklank workshops. Door te klinken voel ik mij meer vrij, ik spreek mij meer uit wat ik echt wil en ik verbind mij vanuit mijn hart met anderen. Werken met mannencirkels en het sjamanisme geven mij al jarenlang steun en inspiratie, net als een eerder Wildeman festival. Gaaf om ook andere mannen te begeleiden met hun eigen klankenreizen en ontdekkingen.

www.mariusengelbrecht.nl/mannenklank

Welke waarde kan er nog worden toegekend aan functionerings- en beoordelingsgesprekken die met ambtenaren worden gevoerd? Wie trekt er nu in werkelijkheid aan de touwtjes in de gemeente Rotterdam? Waar ligt de echte macht? Hoe wordt het mogelijk gemaakt dat een Rotterdammer die zich als partner van de overheid opstelt alles verliest?

GEMEENTERAADS-
VERKIEZINGEN

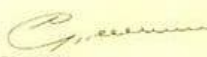
Na gebiedsproces gemeente: Vreugdenhils boerderij is verkrot en hij woont in een flatje vijfhoog

Boer verloor alles in gemeentelijk gebiedsproces Bonnenpolder

Leen Vreugdenhil, derde generatie boer, heeft niks meer. Hij woont nu in een flatje vijfhoog, doordat hij zijn pachtboerderij verloor in een gebiedsproces voor de Bonnenpolder van de toenmalige Rotterdamse deelgemeente Hoek van Holland. Hij wil boeren waarschuwen.

U heeft dit alles laten gebeuren en geen behoefte gehad aan een echt werkbezoek aan onze polders en echt contact met de meest betrokken bewoners en ondernemers. Impliciet heeft u meegewerkt aan het “geregisiseerd ontwaarden” van de Bonnenpolders en dat betreft dus niet alleen het gebied, maar ook de daarin gevestigde bedrijven met de mensen die zich verbonden voelen met dit gebied. Het faciliteren van dit “geregisiseerd ontwaarden” toont vooral een mengvorm van onnozelheid, onverschilligheid en onbeschoftheid aan. Het laat zien welk een minachting er bestaat voor mensen die zo naïef zijn geweest om vertrouwen te stellen in de overheid en in overheidsfunctionarissen. Pogingen om dit bedenkelijke spel in de Bonnen te camoufleren hebben bij voorbaat geen kans van slagen bij de mensen die getuige geweest zijn van de teloorgang van dit eeuwenoude gebied met de mensen die hier generatieslang mee zijn verbonden. Met drogredenen en pseudo-argumenten zal men dit spel willen rechtvaardigen. In werkelijkheid speelt dat men heel cynisch slechts giraal gemotiveerd is en dat er vanaf nu een marketingstrategie zal worden ingezet om zogenaamde “gutmenschen” te overtuigen dat men met de aankoop van grafrechten een bijdrage levert aan natuur en milieu en dat men met deelname aan een “herenboerderij” een bijdrage levert aan goed landschapsbeheer en gezond voedsel. De pogingen om te doen vergeten dat dit er al was, zullen niet slagen.

Skal Certificatie Biologische Productie	Dr. Klinkertweg 28a Postbus 384, 8000 AJ Zwolle Tel.: +31 (0)38 - 4268 181, Fax: +31 (0)38 - 4213 063 E-mail: info@skal.nl Giro: 31 26 605, Bank: 47 88 12 310 K.v.K. Zwolle 41181708, Member of IFOAM	
Certificaat Biologische Productie Nederland		
Bedrijfsnummer: 019652		
Stichting Skal heeft na beoordeling op grond van de Skal-Certificatiegrondslagen Biologische Productie Nederland vastgesteld dat de hieronder gespecificeerde producten en/of voortbrengingsprocessen van:		
Naam :		
Handelsnaam :		
Vestigingsadres :		
Plaats :		
Aangesloten sinds :	7 november 2001	
Datum eerste certificatie :	7 november 2002	
voldoen aan de eisen voor de biologische productiemethode, voor de aangegeven categorie, overeenkomstig Verordening (EEG) Nr. 2092/91 zoals deze is of zal komen te luiden.		
Dit certificaat heeft betrekking op de volgende producten en/of voortbrengingsprocessen: zie de gewaarmerkte bijlage met hetzelfde bedrijfsnummer.		
Dit certificaat is geldig van: 24 februari 2004 t/m 24 mei 2005.		
Stichting Skal Zwolle	 Directeur	
De certificatiehouder is verplicht Skal hiervan in kennis te stellen van wijzigingen in naam, in adresgegevens, productie, locatie voortbrengingsprocessen en verpakking producten die op dit certificaat en eventuele bijlagen zijn vermeld. Dit certificaat kan niet gebruikt worden als kwaliteitsmerk voor afgeleide producten. Dit certificaat is eigendom van Skal en moet afgegeven worden overeenkomstig de afgeleverde afspraken met Skal.		

met droeve groet,